

Blokkeert ons schoolsysteem

CREA
TIV
ITEIT?

We zijn geboren met een enorm creatief vermogen. Het probleem is echter dat creativiteit een beetje vergelijkbaar is met analfabetisme. Je kunt er aanleg voor hebben, maar niet het vermogen hebben ontwikkeld dat nodig is om het te beoefenen. En dat is volgens mij een grote fout van ons onderwijssysteem. (...) Precies op het moment dat we innovatiever, vindingrijker, vernuftiger moeten worden om te kunnen omgaan met de ontstane uitdagingen, smooit ons onderwijssysteem precies de capaciteiten waar we binnenkort zo afhankelijk van zijn.

KEN ROBINSON (BEKEND VAN ZIJN TED TALK "HOW SCHOOLS KILL CREATIVITY")

HEEFT ROBINSON GELIJK? BLOKKEERT HET (NEDERLANDSE) SCHOOLSYSTEEM DE CREATIVITEIT WAAR KINDEREN MEE GEBOREN WORDEN, MAAR WAAR – VOLGENS DE CIJFERS – IN HUN ACHTSTE LEVENSJAAR NOG MAAR DE HELFT VAN IS OVERGEBLEVEN? HOE KAN HET ANDERS? EEN KLEINE ZOEKTOCHT DOOR CHRISTELIJK ONDERWIJSLAND. Tekst Esther van Lunteren

HET PROBLEEM

Als Ellen Laninga, directeur van kindcentrum de Paperclip in Zwolle hun kindvisie op tafel legt, is ze er zeker van dat alle onderwijzers en pedagogen net zo over kinderen denken. "Ze zijn uniek, ontdekkers, onderzoekers, nieuwsgierig, geïnteresseerd, sociaal, sterk, creatief, communicatief en makers van kennis. Dan is mijn kritische vervolgvraag: waarom zie ik daar zo weinig van terug in het Nederlandse onderwijs? Op veel pabo's worden leerkrachten opgeleid om les te geven uit een boek, een methode, waardoor dertig kinderen hetzelfde kunstje doen, terwijl ouders zeggen: mijn kind is uniek! Ik geloof dat God ieder kind uniek gemaakt heeft, hoe kan ik hen dan als eenheidsworst benaderen?"

Camen Bakker, adviseur, coach en trainer in het primair onderwijs op het gebied van cultuureducatie onderscheidt op basis van het onderzoek 'Cultuur in de Spiegel' over cultuuronderwijs vier vaardigheden waarmee kinderen de wereld leren begrijpen: waarnemen, verbeelden, analyseren en conceptualiseren. "Ons onderwijs steunt vooral op de laatste twee vaardigheden. Wij vragen kinderen om bij alles wat ze doen verbanden te leggen, dingen te benoemen of te classificeren. Proeven, ruiken, voelen en verbeelden is ondergeschikt.

Daarbij is veel onderwijs heel methodisch. Bij de kleuters liggen alle vakken over elkaar, maar vanaf groep 3 gaan we dat ineens splitsen. Heel vreemd." Corjan Guijt, leerkracht van groep 4 op School Alex in Veenendaal: "Met creativiteit kun je problemen beter oplossen. Als ik bedenken dat mijn leerlingen banen gaan krijgen die we nu niet eens kennen, dan is creativiteit een manier om ze daar een beetje op voor te bereiden."

DE AANPAK

Hoe Corjan dat doet? "Door intuïtief lessen anders aan te vliegen. Laatst

haak juist in op de kansen die voorbij komen. Dat past bij mijn karakter, terwijl andere leerkrachten meer moeite moeten doen om het zich eigen te maken. Overigens werken we 's ochtends vaak volgens de methodes aan taal en rekenen en pakken we de zaakvakken als geschiedenis, biologie en aardrijkskunde met thema's aan. De leerlingen hebben bijvoorbeeld net toneelstukjes gemaakt over de Middeleeuwen die ze vervolgens presenteren aan de groep." Laat kinderen zelf op ontdekkings-tocht gaan, stelt Laninga. Dat is dan ook het doel van Reggio Emilia, de onderwijsfilosofie waar vanuit de Paperclip werkt. "Je kunt kinderen

'OP VEEL PABO'S WORDEN LEERKRACHTEN OPGELEID OM **les te geven uit een boek**, EEN METHODE, WAARDOOR DERTIG KINDEREN HETZELFDE KUNSTJE DOEN'

oefenden we spelling met een circuitje; bij het ene onderdeel schreef je de woordjes op het bord, bij het andere onderdeel met kleurtjes, en bij het volgende punt als dictée. Of we rekenen een keer in de supermarkt tegenover onze school. Ik weet niet altijd wat er op een dag gaat gebeuren, maar

leren wat een cirkel is, of een cirkel tekenen en hen de vraag stellen: wat is dit? Wij weten wat een kind per periode moet ontdekken om bij te blijven. Het hoort bij kinderen dat er iemand is die richting geeft in hun leven. Die zogenoemde kerndoelstellingen zetten wij vervolgens om in een

